

«La TVV hauria de ser més oberta»

Ex-director del centre de TVE a València. Més de trenta anys en la santa casa. Home-ràdio, i home-televisió. Parla de com funciona l'ens, de com hauria de ser una televisió valenciana. I diu que en comunicació la millor llei és no fer-ne cap.

Jeroni Castelló

Com a director del centre de TVE a València tingué problemes, i bons, durant el darrer bienni negre d'aquella UCD de Manuel Brosseta i Abril Martorell. Acabà com a corresponsal pel continent. I tornà amb el canvi i l'entrada del PSOE a les altes esferes del poder, partit en el qual milita, encara avui i malgrat que les coses no li han anat del tot bé. Va ser obligat a cessar com a director d'Aitana i substituït per unes consignes de delegacionisme i bona gestió que ara tornen a estar en ple dubte. Més que no voler Aitana com a delegació, ell no s'ha volgut mai delegat. Ara fa provatures en el món dels xips. I es mira de lluny, diu, tot això de la TVE. Encara que, quan parla, la boca se li ompli amb referències seguides al món de la imatge, al periodisme que avui, ací, només és possible des de la mateixa TVE.

—*¿Quina és la teua situació actual dins TVE?*

—Quan vaig deixar el centre a València, em van passar el cessament, em van dir que ja em donarien alguna cosa i em van deixar amb el sou pelat. Ara escric una carta al mes al director de TVE, perquè em van dir claríssimament, també, que jo només depenc del director de televisió, perquè vaig eixir d'un contracte de direcció. La meua situació era la d'un empleat de TVE amb un càrrec directiu. Immediatament que reps el càrrec, causes baixa, ets excedent i et fan un contracte. Quan deixes el càrrec directiu, tornes o no a la plantilla com un excedent d'un càrrec directiu i n'has d'esperar un altre.

Em van dir això, i jo els vaig contestar que no necessite cap càrrec directiu, que el que necessite és treball. Els vaig oferir una sèrie sobre fra Juniper Serra, una gran idea per al 92,

perquè suposa la gran reivindicació del Mediterrani a Califòrnia. Anava molt més enllà de la figura de fra Juniper, podia suposar una reivindicació de tot el que ha fet el Mediterrani peninsular en aquell país. Que és molt. Perquè Califòrnia va ser obra de mallorquins i catalans. Era una idea. Ramón Criado em va dir que sí. Jo vaig començar i, al poc de temps, em vaig adonar que allò havia estat una burla més.

Des d'aquell moment, em dedique a escriure cartes i a sol·licitar treball insistentment. I no em diuen res. És ben clar que jo no puc anar a Aitana. Si Aitana vol alguna cosa de mi, ja m'ho haurien d'haver dit. Si no hi estic més és perquè ningú no vol que ho faça. I no és que jo no ho vulga, seria una sacrifici, però ni aniria. Si algú aprofita que no hi vaig per dir «als que manen», que són companys de partit, que no ho faig perquè no vull,

això és fals del tot. En tot cas, és una cosa que hauria de dir el mateix director actual. I no m'ho ha dit mai.

—*És estrany que, amb una trajectòria tan llarga dins el món de televisió, i en un país que no destaca precisament per l'abundància de professionals en aquest camp, et tinguen, diguem-ne, reclòs, ací a casa.*

—Jo no ho entenc. N'hi haurà moltes teories, i la meua, és clar, em serà favorable. Segurament serà perquè jo no tinc res a fer en la televisió que ara estan fent. ¿Per què? Perquè són gent als quals faig un poc de nosa professional. No els sóc còmode. ¿Què em poden donar, a mi? ¿Jo sóc un home de confiança per a algun equip? ¿Estic amb algú? No sóc de cap família. Així, ¿qui em pot cridar? Ningú. Perquè tot allò treballa familiarment.

—*¿I com una persona amb tants anys dins la casa no té una bona «família» on acostar-se?*

«Amb Calvino, ací, hi havia la necessitat de no tenir cap idea».

IKONO

de no fer programes, de no fer «malversacions», és a dir, destinar unes despeses a unes altres, que és el que ha fet sempre la televisió. Això, a Madrid, ho fan cada dia, però, clar, els centres regionals no ho podien fer. Si a Madrid no ho feien, no podrien fer cap programa. Però, és clar, com que els centres regionals són de segona divisió i són tots...

Mira, els centres regionals, a TVE han estat sempre considerats com un fill que no s'esperava, i bé, ha nascut, ací el tenim, ¿què podem fer-ne?, li donarem una educació. Però no creuen en ells... Són un destorb. Els centres regionals no existien en les mentes que duïen abans televisió, ara no ho sé, però, en l'època Calvino, feien riure. A mi, em van destinar a València per sorpresa, i jo hi vaig dur totes les idees i totes les maneres de fer que tinc de la televisió central. I això no ho podien tolerar. Em convertia en un gestor com ells, que feia les mateixes coses que ells i no les consultava. No ho van poder permetre.

Ací a València vaig intentar fer treballar la gent com un equip de televisió. Conec TVE de fa més de trenta anys, i també conec la televisió de fora, i no he perdut el contacte amb els que en fan arreu del món. I sé que hi

ha una tensió necessària en un equip de televisió. Per tant, la gent que la fa ha d'estar molt ben pagada, perquè ha de viure aquesta tensió creativa especial. I la mentalitat de funcionari que hi ha en el centre, totalment normal, perquè ha nascut així, anava en contra d'aquesta idea. Tot allò va crear un nerviosisme que, amb el temps, es va girar en contra meua. A més, tinc un altre defecte: comentava a la gent com resultava el seu treball. Ho has fet bé, malament... I això no es pot admetre.

Una altra cosa que em van poder criticar és que sempre m'he gastat tots els diners destinats al centre. Mai no me n'ha sobrat un gallet. I hi havia anys en què m'ho gastava tot i hi havia gent que, si tenien quaranta milions per a programació, doncs, en tornaven vint-i-cinc, trenta, no sé perquè, però els tornaven. A mi, mai no me'n va sobrar res. Tot ho invertia fent programes, i aprofitant millor la gent de dins.

—TVE mai no ha volgut invertir un duro en els centres perifèrics. Tot el canvi o l'augment de programació que, per exemple, voldria el govern valencià, canvis reconeguts en el mateix estatut, o els paguem des d'ací o no els paga ningú.

—Aquesta és l'altra teoria. És una conseqüència cronològica. Jo tinc una edat que em fa haver estat en un temps, en una transició i en un altre temps. I això fa que no puga estar al costat de ningú. Per als més antics —que no manen ni manaran—, sóc una persona que no s'ha quedat clavada en el passat, sinó que ha anat avant, i em miren com un home que «ha evolucionat», que és el que jo diria; ells en diririen una altra cosa. Els d'ara no són prop de mi, ni pel que fa a estructura mental ni quant a la vida que faig. No estic en els llocs on es cou el treball. No vaig ni a aquell cafè ni a l'altre...

—Hi ha qui diu que la teua idea de com era i com havia de funcionar un «centre regional» s'assemblava molt poc a la que tenia l'equip del Calvino.

—No hi havia cap model, l'única cosa que recorde és que hi havia la imperiosa necessitat de no tenir idees,

NOVETATS EN LLIBRES

INTRODUCCIÓ A LA PSICOLOGIA SOCIAL

Pere Notó i Brulles i Magí Panyella i Roses
Llibres a l'abast, 219. 176 pàgs.

Un enfocament interdisciplinari d'una matèria que suscita un interès creixent.

EDICIONS 62

FIUUUUU

Vicent Pardo.
Dibuixos Anna Miralles.
Premi Enric Valor del 1986.

FEDERACIÓ D'ENTITATS CULTURALS DEL P.V.

EL TEATRE AL PAIS VALENCIÀ DURANT LA GUERRA CIVIL (1936-1939), 2 vols.

Ricard Blasco.
Biblioteca de Cultura Catalana, 62-63.

CURIAL EDICIONS CATALANES, S. A.

ES VESSA UNA SANG FÀCIL

Manuel de Pedrolo
La Negra, 3

Una de les primeres —i millors— obres del gènere negre en català en «La Negra», la nova col·lecció de La Magrana.

EDICIONS DE LA MAGRANA

L'ESQUELET DE LA BALENA

Col·lecció l'Odisea, 14.
David Cirici.

Una novel·la a mig camí entre la ciència-ficció i la fantasia poètica. Premi Ramon Muntaner de literatura juvenil.

EDITORIAL EMPÚRIES

CONTES

J. E. Martínez Ferrando

De lectura útil per a estudiants de BUP.

EDICIONS DEL BULLENT

L'ORDINADOR MÀGIC

Joan Pla
Col·lecció Gregal Juvenil, núm. 16

GREGAL LLIBRES

AFERS

Isabel Bes
Col·lecció Poesia núm. 48

Una autora novella que irromp amb força. Pròleg de Ramon Barnils.

EDITORIAL TRES I QUATRE

DICCIONARI JURIDIC CATALÀ

Un volum de 14 x 21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

LA PAURA DELS CRANCS

Joan Navarro
Col·lecció poesia núm. 49.

Pròleg de Gaspar Jaen Urban.

EDITORIAL TRES I QUATRE

—Ara tot ha canviat. Si ens referim a l'equip anterior, tot era una qüestió de «negociació» per abaratir, de regatejar, de vendre estil gitano. «Vegem si paga ell, tu no digues res...» Mai no pensaven en un objectiu fonamental: Fer una televisió regional. Construir una televisió regional mai no va ser un objectiu. Ara potser sí, perquè Pilar Miró és honesta i és sincera. Massa, diria jo. Si ella fa televisió, vol fer-la com caldria. Ara sí que es podria regionalitzar.

—Però Pilar Miró té problemes molt forts, per exemple, dins el Consell d'Administració, on hi ha noms clau contraris a la seua gestió, que tot just acaba de començar. Gent de l'equip de Calvino...

—Hi ha un corrent conservadorista important. Gent de l'equip anterior que vol conservar unes estructures improductives, fosques, molt piramidals, tancades i burocratitzades, parlant sempre de gestió, gestió, gestió... ¿Quina gestió? Allò que importa de veritat és el producte. Com en Correus. Cal estar pel producte final. Aquest conservadorisme va en contra de Pilar Miró. És tota una pirueta, perquè la gent sempre vol continuar com anava, que res no canvie, desconfien que es pugui fer res millor. Són escèptics pel que fa a millorar el producte. Els enemics de Pilar Miró són polítics que fan política dins de l'ens.

—¿Fins a quin punt és cert que el funcionament i els nomenaments dins TVE depenguen tant de les tensions entre les distintes famílies dins el govern espanyol?

—Jo sóc un observador més en aquest aspecte. I sóc un observador que, a més, és militant del PSOE. Puc tenir les meues teories sobre la meua família, però és bo que les coses es resolguen dins de casa. Però això que dius pot ser, i és natural. Perquè ací parlem de govern, no de partits, i, parlant de govern, sí que es pot dir que naturalment la televisió encara és fonamental. Encara la consideren fonamental.

En l'últim congrés del PSPV vaig fer una esmena a la ponència de comunicació que insistia en el fet que el Partit Socialista no ha de fer el que sempre ha fet la dreta i els conservadors, que han «segrestat» sempre els mitjans, que els han comprats si han pogut. Sempre he dit que nosaltres no tenim res a amagar. Sempre hem d'estar afavorits per la llibertat dels mitjans. Hem de lluitar egoïstament a favor de la total llibertat dels mitjans. Al socialisme, no li convé...

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València

—¿Aprovaren l'esmena o com?

—No van tenir més remei, però es va perdre tres vegades. Fa riure.

—¿Com veus les possibilitats, en aquests moments, de cara a muntar una televisió valenciana?

—Si pensem en la reivindicació d'estructurar una cultura pròpia d'aquest país, això no es podrà fer sense una televisió i tampoc no es podrà fer sense que aquesta televisió siga de les institucions valencianes.

—Si no, seria en castellà...

—Es faria en castellà. Creure el contrari és un carnaval. El carnaval. Disfressar les coses. És necessària la TVV, és necessària la televisió de les institucions valencianes. Si no, no hi haura televisió valenciana. La televisió valenciana ha de ser dels valencians i, per tant, de les institucions que els representen. Ara, jo, fins ara, no veig res. Veig que pensen fer un edifici. És tot el que pensen fer. I em pense que fa falta una actitud més depurada, més clara, què és el que cal rebutjar i a què cal fer costat. I no veig aquesta actitud, francament. Hi ha una llei aprovada a les Corts, per unanimitat, i ha acabat amb un edifici, fins ara. ¿I com ompliran l'edifici? Aquest és el gran misteri.

—Deus recordar la famosa polèmica Castejón. Quan aquest polític assegurà que ací no hi havia gent preparada per a un projecte semblant...

—Eeeh. No hi ha prou gent. Escolta, jo no trobe a València cent cinquanta professionals preparats per fer televisió i sense treball. Els que saben fer televisió estan a Aitana. I allí dins tampoc no n'hi ha cent cinquanta. Cal formar un equip, però atenció, això és qüestió de sis mesos. Sis mesos amb uns cursets muntats fabulosa-ment.

—¿I què passa si Madrid no dona el permís administratiu?

—Jo és que crec que això no ho pot fer Madrid. No ho poden fer.

—¿Pot fallar l'impuls des d'ací?

—No. És una intenció ben clara. Jo no dubte d'aquest impuls, però crec que caldria elaborar-lo molt més. Ha de tenir un contingut molt més clar. Com, quan, qui... I ser més obert. Que caminen, i caminar no és fer només un edifici. Potser hi ha persones que ara llegiran acò i em diran que ja ho estan fent, que jo què en sé. Potser, jo no ho sé tot. Però si fessen més coses, me n'assabentaria, perquè no són idees que es materialitzen en un despatx. S'ha de dissenyar una política de formació. I l'única cosa que en sabem és que ha vingut Felipe Mellizo a fer un curset d'informatius, i que

¿Com pot servir al país, la TVV, si naix dins una família molt marcada?

pregunten als que hi han anat què n'han tret.

—Hi ha gent, de dins de TVE, i ací a València, totalment interessada en el fet que els diners de la televisió valenciana passen a TVE, a través d'un conveni amb la Generalitat.

—Veig que no m'ho preguntes, que ho dius segur. I, això, ho veig com una «alta traïció», perquè, primer de tot, cal una televisió valenciana. Ara, la meua idea de la televisió actual és que, de les dues cadenes actuals, una, la segona, s'hauria de regionalitzar. En castellà i en català, feta com una TVV, i que la pague totalment TVE.

Però, escolta, ni un gallet des d'ací, perquè tenen diners per fer-ho. I, a més, hi ha la publicitat. ¿I això perjudicaria la TVV? Home, clar, com tot el que siga repartir audiència, teòricament i pràcticament. Però no passa res. Si hi hagués cinquanta revistes en valencià, EL TEMPS, probablement, vendria les mateixes, o més. Es crearia una vitalitat. Com ha passat amb la premsa escrita. Fa un segle a València hi havia més diaris i es llegia més que ara, proporcionalment.

—Fa un moment acusaves el projecte de TVV de tancar-se massa. És una crítica que es fa dins el mateix PSPV, alguns corrents del qual el veuen massa personalitzat.

—Jo crec, supose, que és així, perquè això és normal. Els exclosos han de protestar per no continuar sent-ho. Però és que, a més, s'han d'oposar al fet que una televisió valenciana pugui naixer massa estreta de patrons. Ha de ser de tots. I no només del Partit Socialista. En això cal ser molt gene-

rós. Caldria ser més oberts. I hi ha gent que no pot prestar suport al projecte, no només perquè els n'hagen exclòs, sinó perquè, a més, no pot servir bé el país. ¿Com pot servir bé al país si naix d'una família molt definida? Si això és així, és perquè aquesta família vol utilitzar-la.

—¿Parlant d'obertures, els valencians podem veure TV3?

—Home, clar, això no es pot ni comentar. TV3 i la BBC.

—El tercer bloc. Encara es parla, però més poc, de televisions privades. Tu has conegut de prop alguns projectes valencians. ¿En quina situació estan ara?

—Concec, sí, un projecte —Televisió de València, Castelló i Alacant, Tecva, SA— que esta esperant. No sé què hi ha al darrere. Són amics meus, però no sé qui són, he, he, he. No els conec. Aquesta gent espera per fer una televisió local. Perquè la gran televisió del futur és la local. Emissores poderoses, d'acord i a la mesura de la gent de cada gran connurbació, amb els grans enginyers de la televisió universal, però adequada a la seua societat, als seus costums. Supose que hi haurà projectes semblants a Barcelona, a Valladolid i a La Corunya. I això és el que el govern espanyol no accepta. I no aquest, sinó tots els governs. Tot ha d'estar controlat. Es suposa que aquesta televisió estaria més descontrolada i que tindria una gran influència. Sembla que la futura llei no contempla aquesta televisió. Però crec que serà una batalla que guanyaran els promotors. □